

non est baptizatus, sicuti non potest esse patrinus in confirmatione qui non est confirmatus. Vide *verb. Baptismus, art. 7, num. 54.*

Hæretici saltem licite, patrini esse non possunt; urgente tamen causa, vel necessitate etiam hæretici pro patrinis admitti possunt, *ib. num. 35 et 36.*

Imo urgenti gravi causa, vel metu, posset etiam Catholicus esse patrinus infantis hæretici a prædicante baptizandi, *ib. num. 37.*

Patrini licite esse non possunt excommunicati nec facinorosi, aut criminosi, aut moribus infames, nec muti, *ib. num. 38 et 39.*

Nec possunt esse proprii parentes infantis baptizandi. Si tamen admitterentur, non contraherent inter se cognationem spiritualem, *ib. num. 40.*

Monachi et regulares utriusque sexus nequeunt licite esse patrini, *ib. num. 41 et 42.*

Imo a conciliis provincialibus et synodis diocesanis, nedum hoc munus solet interdici regularibus omnibus, sed etiam aliis ecclesiasticis secularibus, *ib. num. 43 ad 47.*

BAPTISTERIUM (I, 1003).

Ubi primis Ecclesie temporibus baptismus colatus fuerit. Vid. *verbum Baptisterium, num. 1 et 2.*

Origo baptisteriorum sub Constantino; eorum varia nomina, forma, figura et materia, *num. 3, 4 et 10 ad 14.*

Fuerunt erecta primum extra ecclesiam, deinde intra, sed ad lævam; in cathedralibus tantum, postea in parochialibus et in quibusdam regularium ecclesiis, *num. 5 ad 9.*

Altaria in iis erecta, et sanctorum reliquiæ reconditæ, *num. 15 et 16.*

Mortui non sepeliebantur in baptisteriis, *num. 17.*

Locus distinctus in iis erat assignatus viris et mulieribus, *num. 14.*

Vox baptisterium usurpatur etiam pro libro, in quo ritus baptismi describuntur, *ib. num. 18.*

BARBITONSORES.

Barbitonsores, quid licite facere possint diebus festis. Vide *verb. Festa, num. 122.*

BASILICÆ.

Basilicæ, quæ dicantur. Vide *verb. Ecclesia, art. 3, a num. 2 ad 4.*

BEATIFICATIO, BEATUS.

Vide *verb. Cultus sanctorum.*

BELLUM (I, 1007).

BELLUM QUOAD EJUS ESSE, DIVISIONEM ET JUSTITIAM. Bellum differt a seditione, rixa et duello, et definiuntur. Vide *verb. Bellum, art. 1, num. 1 ad 4.*

Bellum aliud est justum, aliud injustum, et quale sit utrumque, *ib. num. 5 ad 7.*

Bellum justum aliud est defensivum, et aliud offensivum, atque referuntur; *ib. num. 8 ad 10.*

Bellum offensivum, ut sit justum, tres potissimum conditiones requirit, quæ referuntur, *ib. num. 11 ad 15.*

Priusquam bellum instituatur, debet proponi et indicari causa parti adversæ, quæ si offerat convenienter satisfactionem, debet acceptari, nec potest juste bellum inferri, nisi negata satisfactione, *ib. num. 14 ad 17.*

Assignantur præcipuæ justæ causæ in particulari, propter quas potest bellum indicari, *ib. num. 18 ad 28.*

Bellum non potest esse ex utraque parte justum

materialiter, et a parte rei, bene vero formaliter, *ib. num. 29 et 30.*

Nunquam licere bellum inire cum opinione probabili pro ejus justitia evidenter ostenditur, *ib. in not. ad num. 30.*

Licet sufficiat opinio probabilis pro justitia belli, si tamen justitia maneat æqualiter dubia, et alter sit in possessione, non licet ei bellum indicere, *ib. num. 31.*

Subditi in dubio pro justitia belli pro rege ad bellum eos vocante, possunt ei parere, et militare, dummodo certo non constet causam esse injustam, *ib. n. 32.*

Quid sit bellum publicum, *num. 33.*

Quinam negaverint jus belli gentibus competere; et quomodo probari possit illud ex jure gentium naturali derivari, *num. 34 et 35.*

De non justis belli causis, armorum genere et modis nocendi, *num. 36, 37.*

De jure hostium in res hostiles, *num. 38.*

Quomodo differant socii belli ab auxiliatoribus, et quid sit neutralitas, *num. 39 et 40.*

BELLUM CIRCA EA QUÆ DEBENT, ET JUSTE POSSUNT, VEL NON, REGES ET PRINCIPES.

Primo debent reges, antequam bellum incipiant, se certificare cum consiliariis, canonistis, et theologis de ejus justitia, et gravi causa. Vide *verb. Bellum, art. 2, num. 1.*

Secundo, intellecta ab ipsis belli justitia, et a se coram Deo examinata, et pro tali cogita, debent reges illam proponere parti adversæ, quæ si offerat competentem satisfactionem pro injuria, non possunt bellum instituire, *ib. num. 2.*

Tertio, reges ad muniendum civitatem vel fortalium ædificantes in fudo alicujus particularis, tenentur huic compensare pro rata, *ib. num. 3.*

Quarto et quinto, tenentur reges injustum bellum moventes restituere universa quæ subripiunt et absolvere a juramento eos quos fecerunt jurare, *ib. num. 4 et 5.*

Sexto, tenentur reges datam publicam fidem servare, *ib. num. 6.*

Possunt reges primo licite repræsalia concedere cum quibusdam conditionibus, quæ narrantur, *ib. num. 7 ad 11.*

Secundo, possunt reges in bello justo fœdera inire cum infidelibus et hæreticis, dummodo sint in summa necessitate, et absit scandalum et periculum fidei, *ib. num. 12.*

Tertio, possunt in bello justo civitates incendere, si aliter capi non possint, quamvis multi innocentes cum nocentibus occidantur, *ib. num. 13.*

Quarto, possunt reges in bello justo repetere expensas pro recuperatione factas, et hostibus victis possunt licite tributa imponere in compensationem, et pœnam, *ib. num. 14.*

Quinto, possunt bellum instituere pro recuperatione honorum et rerum ecclesie, *ib. num. 15.*

Primo tamen et secundo, non possunt reges instituere bellum sine gravi necessitate, ex nocendi cupiditate, vel ulciscendi crudelitate, vel dominandi libidine, *ib. num. 16 et 17.*

Tertio, non possunt reges in bello ab aliis juste moti, et a se etiam pro justo cognito se armis defendere, *ib. num. 18.*

Quarto, non possunt reges militibus justa stipendia et necessaria denegare, seu culpabiliter retinere sub pœna restitutionis, si proin rapinæ sequantur, *ib. num. 19 et 20.*

BELLUM QUOAD EA QUÆ LICITE POSSUNT, VEL NON, DUCES, SEU OFFICIALES, ET MILITES.

Primo, possunt duces militum in bello justo licite uti insidiis. Vide *verb. Bellum, art. 3, num. 1.*

Secundo, possunt licite belli duces in bello justo ferro et igne vastare terras hostiles, oppida, agros, etc.

et etiam totam urbem deprædandam militibus tradere, servando tamen modum justitiæ vindicativæ ut pœnæ non excedat quantitatem injuriæ. Vide *verb. Bellum, art. 3, num. 2 et 3.*

Tertio, quamvis innocentes per se et directe occidere nunquam liceat, id tamen indirecte fieri potest et alia quædam prout enucleantur, *ib. num. 4 ad 8.*

Quarto, possunt belli duces juste bellantes sine peccato devastare agros, vineas etc., tributa imponere, et subripere pecunias subditis regis hostibus, quo casu rex, qui fuit causa damni, ad omnium compensationem astringitur, *ib. num. 9 et 10.*

Quinto, licet per se non possint diripi, nec occupari bona ecclesiastica, possunt tamen subripi ibi ab hostibus deposita, et alia quædam per accidens fieri, *ib. num. 11 et 12.*

Primo, non possunt belli duces, alique officiales sine peccato ratione stipendii sibi dimidiati, aut male antehac persoluti, postea in lustratione militum ficta nomina conscribere, ut suppleatur stipendium, nec compensari cum fallacia, et hæc multo minus si integrum recipiant stipendium, *ib. num. 13 ad 15.*

Secundo, non possunt officiales sibi erogare, et retinere stipendium debitum militibus defunctis, sicuti nec principes sibi retinere stipendia debita officialibus defunctis, *ibidem num. 16.*

Tertio, peccant mortaliter belli duces, si disciplinam militarem servare intermittant, milites ab injustis rapinis, prædis, stupris, aliisque flagitiis condignis pœnis non coerceant, *ib. num. 17.*

Quarto, peccant belli duces, et tenentur ad restitutionem, si dissimulent, qua via velint exercitum ducere, et sic a diversis oppidis transitum rudimentibus pecuniis accipiant, *ib. num. 18.*

Quinto, similiter peccant commissarii, alique ministri, et tenentur ad restitutionem, si aliqua oppida militibus, victuariis, aliisque oneribus plus æquo onerent, et ab aliis, quæ se redimunt, pecunias accipiant. Vel si a privatis dominis, aut domibus pecunias consimiliter accipiant ob consimilia, quæ exponuntur, *ib. num. 19.*

Sexto et septimo, peccant belli duces, et ad restitutionem tenentur, si partem stipendii militibus debiti sibi retineant, et exinde prædationes militibus permittant, necnon qui commeatum, vel victualia non administrant, aut fraudem in id committunt, *ib. n. 20 et 21.*

Octavo, peccant commissarii, qui capitaneis rogantibus adnotant plures milites, quam habeant, et tenentur ipsi ad restitutionem, si capitanei deficiant, *ib. num. 22.*

Quidnam circa hoc sentiendum. Vide *ib. in Nota.*

Nono, non possunt belli duces molestare presbyteros, monachos, conversos, peregrinos, mercatores, rusticos euntes, et redeuntes, et in agricultura existentes, et animalia quibus arant, etc., *ib. n. 23.*

Milites in bello justo possunt primo auctoritate principis vel ducis belli licite facere ea omnia, quæ sunt necessaria ad consequendum finem justis belli; et inde licite consecraria aperiuntur, *ib. num. 24.*

Secundo, milites, subditi et alii ante bellum jam conducti præcipiente principe possunt licite militare, et ad supradicta omnia procedere, etiamsi dubii sint de justitia belli, dummodo eis certo non constet causam esse injustam; at non sic probabilis de liberis, et extraneis, *ib. num. 25 et 26.*

Tertio, milites possunt licite uti pabulatione in terra hostili, non autem in amica, si pabula sufficientia advehantur aut possint emi; aliter pabula sunt communia ratione necessitatis, imo voluntarii, quod ex communi consuetudine licita sit talis

pabulatio, alii tamen non nisi ratione necessitatis extremæ cum onere compensationis, *ib. num. 27 ad 29.*

Quarto, milites capti in bello, etiam ex parte captivorum justo, nisi adsit specialis promissio, possunt licite fugere, et si injusto, etiam bona hostium auferre. Item, capti in bello justo, si fugiant, non possunt in sequentibus vi resistere; bene vero, si in bello injusto, *ib. num. 30 ad 33.*

Quinto possunt milites licite sibi retinere bona mobilia ab hostibus accepta in bello justo, nisi aliter cautum speciali lege, vel consuetudine; occupata vero ad damni compensationem, aut injuriæ satisfactionem spectant ad principem, *ib. num. 34 ad 36.*

Primo et secundo, milites non possunt militare sola avaritia atque cupiditate prædæ, et non motivo justitiæ, nec scienter et voluntarie militare in bello patenter injusto, *ib. num. 37, 38 et 39.*

Tertio, non possunt milites sine gravi peccato et onere restitutionis gravare insolitis, atque indebitis exactionibus homines innocentes per quorum terras non hostiles transeunt, vel apud quos hospitantur, *ib. num. 40.*

Quarto, non possunt milites a justo bello deficere, et mortaliter peccant, si in pugna non consistent, et si nisi palam desperata victoria fugiant, *ib. n. 41.*

Quinto, non possunt milites sine gravi peccato stationem deserere, sed debent ipsam servare, et arcem sibi commissam defendere etiam cum periculo certo vitæ, quoad superest, *ib. num. 42.*

Sexto, non possunt milites sine gravi culpa transgredi seria mandata suorum superiorum in iis quæ spectant ad justum bellum, nec sine eorum facultate possunt a castris vel exercitu discedere, *ib. num. 43.*

Faida quid essent et quomodo paulatim exstirpata, *ibid. num. 44.*

Opinio auctoris in *num. 25* emissa reprobat, *num. 45.*

An sit peccatum bellum committere in die festo, *num. 46.*

BELLUM QUOAD CLERICOS OMNES, SIVE SÆCULARES, SIVE REGULARES.

Clerici omnibus, sive sæcularibus, sive regularibus, est jure ecclesiastico prohibitum propria manu pugnare; possunt tamen de facultate pontificis maxime contra infideles absque irregularitatis incursu, et exponuntur verba illa *jure ecclesiastico et propria manu*. Vide *verb. Bellum, art. 4, num. 1 ad 4.*

Clerici possunt aliis justum bellum suadere, principes sæculares in subsidium ad bellandum contra infideles et hæreticos in defensionem Ecclesie invocare, atque insuper quoties jurisdictione temporali polleant bellum legitima cum auctoritate indicare, exercitum conscribere, et arma ad pugnandum militibus præbere; non tamen personaliter præfecti aut ductores exercitus fieri debent, *ib. num. 6 ad 8.*

Clerici et religiosi, qui non pugnandi, sed spiritualiter adjuvandi causa bello justo intersunt, spolia hostium, non minus quam alii milites accipere et retinere possunt, nisi de contraria principis aut supremi ducis voluntate constet, *ib. num. 9.*

Clerici omnes et religiosi, urgente magna necessitate defendendi urbem, licet non possint propria manu pugnare, possunt tamen mœnia et portas urbis custodire, imo ad id in repentino bello tenentur, *ib. num. 10 et 11.*

BELLUM QUOAD IRREGULARITATEM, QUÆ INCURRITUR VEL NON.

In bello etiam defensivo, et etiam contra infideles et hæreticos pro patria aliquem occidentes, vel mutilantes, sive sint clerici, sive laici, incurrun irregularitatem. Vide *verb.* Bellum, *art.* 5, *n.* 1 *ad* 4.

Et tanto magis evadunt irregulares clerici et laici aliquem occidentes, seu mutilantes, in bello aggressivo quantumvis justo, *ib. num.* 5 *ad* 7.

In bello manifeste injusto, sive offensivo, sive defensivo, licet pauci mutilentur seu occidantur, vel etiam unus solus, evadunt irregulares omnes militantes, licet non omnes suis manibus mutilent, seu occidant; in offensivo autem, et defensivo certe justis evadunt irregulares solum occidentes, vel mutilantes propriis manibus, *ib. num.* 8 *ad* 10.

Clerici sive laici pugnant in bello justo, et occidentes, vel mutilantes inimicos, fiunt irregulares, non ex delicto, sicuti pugnant in bello injusto, sed solum ex defectu lenitatis, quam incurrun etiam equites Hierosolymitani, et alii omnes approbati a sede apostolica, si in bello etiam contra infideles aliquem necaverint, vel mutilaverint, *ib. num.* 11, 12 *et* 15.

Irregularitas an et quando contrahatur in bello sive justo sive injusto, tum a laicis, tum a clericis, *ib. num.* 14 *et* *seq.*

Liceatne Christiano homini militæ nomen dare, *ibid. num.* 16 *et* *seq.*

BENEDICTIO (I, 1035).

BENEDICTIO QUOAD EJUS ESSE, DIVISIONEM ET MINISTRUM.

Benedicere potest contingere tripliciter, et assignatur. Vide *verb.* Benedictio, *art.* 1, *n.* 1 *ad* 4.

Benedictio impertiva, de qua erit hic sermo, est duplex: una scilicet, quæ datur a puro homine propter meritum sanctitatis; et alia, quæ datur a sacerdote propter meritum Christi. Et hæc secunda adhuc est duplex: una scilicet personarum, et alia rerum, et patefiunt respectiva dilucidatione debita, atque subdivisione cum dignis observationibus, *ib. num.* 5 *ad* 15.

Benedictionum, quæ fiunt cum sale et exorcismo ad benedicendas res et loca, et ad homines aspergendo ac fugando demones, atque venialia delicta ablucenda, solus sacerdos est adequatus minister, *ib. num.* 14 *et* 15.

Datur autem alia aquæ benedictio, quæ fit a solo episcopo cum vino, et cinere ad reconciliandam consecratam ecclesiam, *ib. num.* 16.

Paramenta ecclesiastica et ornamenta omnia, tam ministrorum, quam altaris, sunt per episcopum benedicenda, *ib. num.* 17.

Hæc facultas benedicendi paramenta et ecclesiastica ornamenta, et vasa, in quibus non adhibetur sacra unctio, fuit concessa diversis archidiaconis, decanis, archipresbyteris, aliisque personis ecclesiasticis, *ib. num.* 18.

Talem facultatem habent omnes prælati regulares, scilicet generales, abbates, provinciales, priores, guardiani, alique omnes superiores locales quocunque nomine nuncupati pro usu suarum ecclesiarum, *ib. num.* 19 *et* 20.

Similiter etiam abbates, alique prælati habentes privilegium benedicendi calices, patenas, campanas, et similia, in quibus adhibetur sacra unctio, possunt solum pro usu suarum ecclesiarum, *ib. num.* 21, *verb.* Campana, *num.* 10, *verb.* Calix, *num.* 5.

Alia ad rem. Vide *verb.* Vasa sacra.

Benedictio antiquitus accipi solebat pro ordinatione, *ib. num.* 23.

Res benedicta, et speciatim campana an pro usu profano inservire possit, *ibid. num.* 24.

Benedictiones præter eas quæ in ecclesia receptæ sunt a sacris ritibus non admittuntur, *ib. art.* 5, *num.* 52.

Jure divino sacerdotibus benedicendi munus competit, *ib. num.* 25.

Quomodo in V. T. benedictio fiebat; et cur in Ecclesia signo crucis, *num.* 26 *et* 27.

Liturgia vetus et nova de benedictione in missa impertienda, et quomodo benedicat sacerdos præsentente pontifice, vel legato cardinali, vel episcopo, *num.* 28, 29.

BENEDICTIO EPISCOPALIS IN VIA QUOAD EOS QUI POSSUNT, VEL NON, IMPERTIRI ILLAM

Benedictionem in via, seu itinerando, dare potest episcopus in sua diocesi, archiepiscopus, primas, seu patriarcha in tota sua provincia etiam extra visitationem, legatus, et nuntius apostolicæ sedis in locis suæ legationis, et Romanus pontifex ubique terrarum. Vide *verb.* Benedictio, *art.* 2, *num.* 1.

Ex præfatis minor in præsentia majoris et superioris nequit benedicere, nisi de licentia superioris, *ib. num.* 2.

Archiepiscopus, primas, seu patriarcha potest etiam populo benedicere in locis exemptis intra ejus provinciam existentibus, etiam extra visitationem, *ib. num.* 3, *verb.* Archiepiscopus, *art.* 1, *num.* 47.

Sic etiam potest episcopus populo benedicere in locis exemptis intra suam diocesim existentibus, et de ipsius licentia coadjutor per civitatem incedens, *ib. num.* 4 *et* 5.

Archiepiscopus, primas, seu patriarcha, nuntius et legatus extra suam provinciam, ac episcopus extra diocesim sine speciali privilegio, neque solemniter, neque privatim per viam et itinerando, vossunt populo benedicere, *ib. num.* 6 *et* 7.

Legato præsentente in civitate, episcopus non potest benedicere populo, sed intra ecclesiam eo absente vel annuente, potest benedicere, *ib. num.* 8.

Benedicere per vias, aut per ecclesiam abbati conceditur, *ib. num.* 9 *et* 10.

Confirmatur sententia auctoris, *ib. num.* 13.

A quonam tempore abbates impetraverint facultatem impertiendi solemnem benedictionem populo, *ib. num.* 12.

Nonnisi episcopus potest benedicere populo extra actum celebrationis, *ib. num.* 11.

Abbates præsentente episcopo benedictionem populo impertiri non possunt in ecclesiis pleno jure sibi subjectis, *ib. num.* 14.

BENEDICTIO EPISCOPI RESPECTU ABBATUM, ABBATISSARUM ET MONIALIUM.

Episcopus benedicit abbates, abbatissas et moniales. Vide *verb.* Benedictio, *art.* 3, *num.* 1 *et* 2.

Benedictio abbatissæ solet dici ordinatio, et consecratio, *ib. num.* 15.

Abbates semel benedicti cum usu birretii, si transferantur ad aliam abbatiam cum usu mitræ, non indigent alia benedictione, quæ tamen dari debet diebus quibus ordines minores conferri possunt, et sine aliquo examine, *ibid. num.* 3 *ad* 5.

Ista autem benedictio non est de essentia, nec simpliciter necessaria ad hoc ut abbates ea quæ sunt ordinis et sui officii, exercere possint, sed potius videtur esse de solemnitate, *ib. num.* 6 *et* *verb.* Abbas, *num.* 14 *et* 19, ubi affertur ad id novissima constitutio Benedicti XIII necessario videnda.

Abbatissæ, quæ in monasteriis, ubi est consue-

tudo, ab episcopo benedicuntur, minores annis quadraginta completis, et quæ per octo ante professæ non fuerint, eligi et benedici in abbatissas prohibentur. Vide *verb.* Benedictio, *art.* 3, *num.* 7 *et* 8.

Abbatissæ temporales, quæ nonnisi ad triennium eliguntur, non sunt jure benedicendæ, *ib. num.* 9.

Consuetudo benedicendi et consecrandi virgines seu moniales non amplius est in usu. At si alicubi vigeat, est servanda. Et Benedictus XIII concessit indulgentiam plenariam quibuscumque monialibus velum sacrum, benedictionem, et consecrationem recipientibus, *ib. num.* 10.

Secundum canones non sunt benedicendæ, seu consecrandæ nisi attingant vicimum quintum annum, nec pro ipsarum benedictione, seu consecratione potest episcopus ingredi clausuram monialium, *ib. n.* 11 *et* 12.

Abbates perpetui benedicuntur omnes, *num.* 14.

Concessio particularis Honorii III monachis Hemmerodiensibus, *num.* 15.

Ritus hujus benedictionis ante usum pontificalium a monachis obtentum, *num.* 16.

Juramentum abbatum et abbatissarum in actu benedictionis, *num.* 17.

De installatione seu positione eorumdem, *num.* 18.

BENEDICTIO QUOAD SPONSOS.

Sponsus et sponsa, cum nubunt temporibus pro solemnitate nuptiarum non vetitis, sunt in ecclesia benedicendi. Vide *verb.* Benedictio, *art.* 4, *num.* 1.

Benedictionis nuptialis origo, ritus, cæteraque, *ib. num.* 22.

Tales sponsorum benedictiones, sicuti et prohibitionem solemnitatis nuptiarum certis anni temporibus damnantes, anathematizantur, *ib. num.* 2.

Talis benedictionis ommissio, licet, cum sit sine scandalo et contemptu, non sit peccatum mortale, est tamen saltem peccatum veniale, *ib. num.* 3.

Talem benedictionem debent sponsi recipere ante consummationem matrimonii; sublato tamen scandalo et contemptu, non est mortale consummare matrimonium ante talem benedictionem, imo nec veniale, si ex rationabili causa, *ib. num.* 4 *ad* 7.

Conjuges non benedicuntur, si ambo vel alter fuerit alias benedictus, *ib. num.* 8 *et* 9.

Si vero virgo contrahat cum viro, qui jam habuerat aliam uxorem, nihilominus nuptiæ benedicuntur, *ib. num.* 10 *et* 11.

Benedicendi sunt conjuges in secundis nuptiis, si neuter ex ipsis fuerit benedictus in primis, *ib. num.* 12 *et* 15.

Benedictio nubentium fieri debet a proprio paroco, non autem ab alio sacerdote, nisi de ipsius parochi vel ordinarii licentia, *ib. num.* 14.

Nuptialis benedictio de jure potest dari a paroco utriuslibet sponsi; consuetudo tamen fere ubique obtinuit, ut detur a paroco sponsæ, et ubi adest, observari debet, *ib. num.* 15 *et* 16.

Si vero sponsus et sponsa statim a parochia, ubi contraxerunt, abirent ad aliam, deberent ab hoc ultimo paroco benedici, sicuti etiam si mulier statim post contractum matrimonium traucatur ad domum viri in alia parochia habitantis, *ib. num.* 17.

Parochi alieni et alii sacerdotes, sive sæculares, sive regulares benedicentes in nuptiis alienos spon- sos sine licentia proprii parochi vel ordinarii incurrun suspensionem ab officio et beneficio, *ib. num.* 18 *et* 19.

Prædicta suspensionis pœna est imposita soli benedicti, non autem deputanti alium, qui benedicat per se, eamque ad incurrandam requiritur plena scientia, *ib. num.* 20 *et* 21.

BENEDITIONES VARIE A QUIBUS POSSINT, VEL DEBEANT FIERI.

Benedictio, et distributio candelarum, cinerum, palmarum, regulariter potest fieri in omnibus ecclesiis tam collegiatis, quam parochialibus, tam sæcularibus quam regularibus. Vide *verb.* Benedictio, *art.* 5, *n.* 1, *verb.* Candelæ, *num.* 2.

Benedictio candelarum fieri nequit in oratorio confraternitatis, *ibid. num.* 64.

Fieri tamen potest pro sodalibus, *ib. eod. num.*

Benedictio fontis baptismalis quibusnam diebus, et a quonam fieri debeat, *ib. num.* 65.

De benedictione campanæ, *ib. num.* 66; fulminis et grandinum, *n.* 68.

Benedictio et distributio candelarum, cinerum, palmarum et fontis, absente vel impedito episcopo, debent fieri ab eo, qui cantaturus est missam, *ib. n.* 2.

Et in ecclesiis regularium, in quibus exerceri consuevit cura animarum, benedicere cineres, illosque fidelibus distribuere, pertinet ad regulares, non ad parochum, *ib. num.* 5.

Ille idem, qui benedicit cineres, candelas, vel palmas, debet etiam cantare missam sequentem, *ib. num.* 4.

Benedicere ecclesiam novam, vel oratorium, et ecclesiam reconciliare non potest simplex sacerdos sine licentia sedis apostolicæ: cœmeterii autem et ecclesiæ non consecratæ potest committi presbytero in dignitate ecclesiastica constituto, *ib. num.* 5 *et* 6.

Regulares superiores, vel alii sacerdotes in capitulis generalibus deputati, possunt benedicere et reconciliare suas ecclesias, cœmeteria et oratoria, etiam suarum monialium, et quæ aqua requiratur et de milliariibus diætæ, *ib. num.* 7 *ad* 10.

Jesuitis fuit etiam concessum a Paulo III, ut possint benedicere calices et altaria in locis, in quibus non adesset episcopus, qui posset ea benedicere, *ib. num.* 11, *verb.* Calix, *num.* 8.

Regulares non possunt domos benedicere in hebdomada sancta; et an possint benedicere mulieres post partum, et ad purificationem admittere in propria ecclesia, *ib. a num.* 12 *ad* 16.

Qualiter regulares possint vel non cum solemnitate exponere sanctissimum Eucharistiæ sacramentum, ac benedicere populum, *ib. num.* 17, 18 *et* 19.

Benedictiones agrorum et frugum fieri non possunt a regularibus cum stola sine parochi licentia, *ib. num.* 20.

Benedictiones animalium in die festo sancti Antonii abbatis dare, et oblationes recipere aliis capellanis, regularibus, et rectoribus aliarum ecclesiarum intra fines parochiæ existentium, nec prohibere, nec impedire potest parochus, ut nec etiam ovorum, etc., *ib. num.* 21 *et* 22.

Illustratur auctor, *ib. num.* 69.

Benedictio crucium, altarium, et processionum, potest fieri private a quolibet simplici sacerdote; pyxidum vero, quibus est concessum posse benedicere paramenta, et ornamenta ecclesiastica, *ib. n.* 23 *et* 24.

Ad benedicenda monialium monasteria, et cellas die Sabbati sancti, et quolibet alio tempore, est omnibus prohibitus in clausuram ingressus, *ib. num.* 25.

Benedictio mensæ pertinet ad sacerdotem, et eo præsentente, non potest eam benedicere diaconus, nisi sit diaconus cardinalis, *ib. num.* 26.

Mulier benedicere non potest, nisi eo modo, quo potest quilibet bonus Christianus, *ibid. num.* 27.

An clerici peccent non benedicendo mensam ante prandium et cœnam, et non agendo gratias post, *ib. a num.* 28 *ad* 29.

Quædam observanda pro mutatione versuum et Psalmorum in benedictione mensæ, in Vigilia Nativitatis Domini, ac Pentecostes et in feria quarta, quinta, et Sabbato Majoris hebdomadæ, *ib. num.* 30.

Benedictio aquæ in Sabbato sancto etiam sine infusione olei sancti fieri non potest in ecclesiis non habentibus fontem baptismalem, quamvis usus sit in hujusmodi ecclesiis talem benedictionem fieri, *Vide verb. Benedictio, art. 5, num. 31.*

Benedictione aquæ, ignis et cæterarum rerum quare utatur Ecclesia, *ib. num. 67.*

Benedictio super populum est actus sollemnis Romano pontifici competens in quacunque orbis terræ parte, episcopis in suis diocesis, et locis earum exemptis, archiepiscopis in suis provinciis, *ib. n. 59.*

Benedictionem impertiri olim non licebat simplicibus sacerdotibus, nunc autem ipsis permittitur in fine missæ, *ib. n. 40.*

Quomodo sacerdos in fine missæ benedicere debeat si adsit episcopus diocesis ubi celebrat, *ib. n. 41.*

Quid si adsit alterius diocesis episcopus, *ib. n. 42.*

Ante benedictionem, quæ datur in fine missæ ab ecclesia discedens, concilii Agathensis iudicio habetur ac si missæ non interfuisset, *ib. n. 43.*

Quonam ritu danda sit a regularibus benedictio auctoritate pontificis cum indulgentia plenaria, *ib. n. 44 et seqq.*

Trina benedictio si quidem ab episcopis et archiepiscopis duntaxat dari potest in locis sibi subjectis, *ib. n. 45.*

Benedictionem cum indulgentia plenaria in articulo mortis impertiendi facultas conceditur omnibus episcopis et ordinariis locorum, *ib. n. 46.*

Quanam formula utendum sit pro benedictione animalium in festo sancti Antonii abbatis, *ib. n. 59.*

Dari potest benedictio cum sanctissima cruce, sive cum reliquiis sanctorum, et sacris imaginibus, *ib. n. 53 et seqq.*

Benedictio post communionem danda est fidelibus postquam sacerdos repositum pyxidem clausitque in tabernaculo, *ib. n. 56.*

Monialibus non est danda benedictio cum pyxide ex fenestralia, sed dari eis debet benedictio consueta manu tantum dextera, etiamsi sacramentum sit præsens, *ib. n. 57.*

Traditur formula pro benedictione contra mures, iocustas, brucos, et vermes noxios, *ib. n. 61.*

BENEFICIUM (I, 1061).

BENEFICIUM QUOAD EJUS ESSE ET DIVISIONEM.

Beneficium ut sic seu genericè captum quid sit. *Vide verb. Beneficium, art. 1, n. 1.*

Beneficium genericè captum dividitur in beneficium propriè et strictè sumptum, in privilegium, et rescriptum, et quid sint, *ib. n. 2 ad 5.*

Beneficium ecclesiasticum, de quo hic per se agendum quid sit, et quæ expostulet requisita, *ib. n. 6 ad 14.*

Origo beneficiorum ecclesiasticorum, et definitio secundum theologos, *ib. n. 45 et 65.*

Num perpetuitas sit de essentia beneficii, *ib. num. 50.*

Beneficia ecclesiastica dividuntur: Primo, ratione diversi status hominum in regularia, et in sæcularia, et quæ sint, *ib. num. 15 ad 18 et 64.*

Secundo, ratione annexæ curæ animarum, administrationis, et aliorum jurium dividuntur in beneficia curata, et non curata, et quæ sint, *ib. num. 19 ad 21 et num. 57 et seqq.*

Beneficia curata sunt duplicis generis, scilicet alia, quæ habent curam animarum in foro externo, seu contentioso, et alia quæ habent curam animarum in foro interno, seu animæ, et quæ sint, *ib. num. 22 et 25.*

Rursus beneficia ecclesiastica alia sunt duplicia, et alia simplicia. Duplicia quæ sint. Inter quæ re-

ponuntur dignitas personatus, et officium, ac quid sint, *ib. num. 25 ad 28.*

Plerumque neque canonicatus veniunt nomine beneficiorum simplicium, et hæc quæ sint, *ib. n. 29 et 30.*

Beneficia ecclesiastica adhuc dividuntur in electiva, in patronata, et in collativa, et quæ sint, *ib. n. 31 ad 34.*

Insuper beneficia alia sunt manualia, et alia non manualia, seu titularia, et quæ sint, *ib. num. 35 ad 37.*

Uterius beneficium aliud vocatur canonicatus, et aliud vicaria perpetua, et quid sint, *ib. num. 38 et 39.*

Denique aliud dicitur commenda, aliud præstimonium, et aliud quandoque pensio, *ib. num. 40 ad 42.*

Beneficia inspecto officio alia sunt majora, alia minor, et quænam ea sint. *Vide ib. num. 52 et 53.*

Dividuntur beneficia inspectis personis conferentium in reservata et affecta, ac in non reservata, *ib. num. 60 et 61.*

Beneficiorum divisiones cumulatæ. *Vide ib. num. 57 ad 61.*

Quænam proprie dicantur beneficia electiva, *ib. num. 62.*

Improprie autem quænam sint, *ib. num. 63.*

Beneficia divisa in regularia et sæcularia quomodo ad utram pertinere classem dignoscantur. *Vide ib. num. 64.*

Pensiones concessæ ministris Ecclesiæ non sunt beneficia, *ib. num. 67.*

BENEFICIA QUOMODO ERIGENDA.

Beneficia ecclesiastica debent erigi cum auctoritate expressa episcopi, aliter non sunt beneficia, nec juspatronatus acquiritur. *Vide verb. Beneficia, art. 2, num. 1 et 2.*

Explicatur num. 1 auctor., *ib. num. 50.*

Beneficia ante approbationem episcopi possunt concedi per laicum per modum simplicis deputationis sacerdotis, et absque eadem capellanæ censentur laicales, neque ad canonicam erectionem beneficii ecclesiastici sufficit auctoritas prelati inferioris, *ib. num. 3 ad 5.*

Beneficia ecclesiastica erigi debent in ecclesia ad certum altare sub invocatione alicujus sancti sub onere præstandi ibi aliquod officium spirituale, et cum congrua dote, de cujus congruentia iudicium ad episcopum atinet ratione habitæ beneficii, etc., *ib. num. 6 ad 8.*

Dotem debet fundator beneficii, ad hoc ut habeat legitimum juspatronatum, assignare de propriis bonis liberis, *ib. num. 9 ad 11.*

Auctor num. 11 declaratur, *ib. n. 52 et seqq.*

Beneficii fundator potest in limine foundationis adjicere quascunque qualitates, leges, et conditiones sibi benevisas etiam juri communi contrarias, debentque plene observari, *ib. num. 12 ad 15.*

Si in foundatione beneficii sit cautum, quod possit conferri etiam non habentibus ætatem a jure communi præscriptam, talis dispositio est observanda, *ib. num. 16.*

Patronus hæres, seu fundatoris successor non potest neque cum consensu episcopi alterare, seu mutare leges, conditiones, seu qualitates in limine foundationis a fundatore appositæ, licet juri communi contrarias, *ib. num. 17 et 18.*

Imo neque ipse fundator etiam de consensu episcopi potest mutare leges et conditiones a se in foundatione positas, et ab ordinario acceptatas, si talis mutatio esset in præjudicium ecclesiæ, vel tertii, *ib. num. 19.*

Episcopus neque de consensu et positiva voluntate hæredis, seu patroni potest in erectione capellanæ seu beneficii simplicis injungere onus

residentiæ, quod testator non injunxit, nec addere, quod beneficiatus, sive capellanus pro tempore per se ipsum missas celebret, aut aliter testatoris voluntatem immutare. *Vide verb. Beneficia, art. 2, num. 29 et 30.*

Item episcopus etiam de consensu patroni non potest reducere, et moderari missas in limine foundationis beneficii impositas, quamvis redditus beneficii ob temporum injuriam sint diminuti, nisi sit ei concessum in ipsa beneficii erectione, *ib. num. 22 et 25.*

Ut sustineantur conditiones juri contrariæ in limine foundationis beneficiorum appositæ, requiritur omnino expressa et specialis ordinarii approbatio, *ib. num. 36.*

Et quando eadem conditiones dicantur tacite ab ordinario approbatæ, *ib. num. 37.*

Num fundator adjicere ex intervallo possit conditiones juri contrarias beneficio ecclesiastico erecto, *ib. num. 38 et seqq.*

An possit fundator, vel hæres adjicere ex intervallo conditiones juri non contrarias beneficio erecto, *ib. num. 40.*

BENEFICIA QUOMODO ET QUANDO CONFERENDA.

Beneficia ecclesiastica tribus potissimum modis qui referuntur, conferuntur, videlicet per electionem, præsentationem et liberam collationem; et ad hos alii, qui assignantur, reducuntur. *Vide verb. Beneficium, art. 3, num. 1 ad 5, et num. 111 et seqq. et num. 117.*

Tribus etiam potissimum modis summus pontifex beneficia ecclesiastica conferre solet, nimirum jure præventionis, concursus et devolutionis, atque discutiantur, *ib. num. 6 ad 12.*

Beneficia ecclesiastica debent conferri, seu provideri canonicè, scilicet juxta præscriptum sacrorum canonum, et observanda est forma a jure communi, vel legitima consuetudine, statuto vel foundatione præscripta, *ib. num. 13 et 14.*

Sex propterea ad validam beneficiorum collationem seu provisionem requiruntur et assignantur, *ib. num. 15 ad 20.*

Beneficia curata debent necessario conferri ad præscriptum concilii Tridentini et per concursum coram episcopo, vel ejus vicario, et saltem tribus examinadoribus synodalibus habendum. *Vide ib. num. 21 et 22.*

Tales examinadores, qui non possunt esse minores quam tres, debent esse electi in ultima synodo, vel si in aliis electi, saltem in ultima confirmati, et præsto juramento juxta Tridentinum concilium; aliter concursus erit nullus, ut etiam est nullus, si insimul non interveniant examinadores synodales, *ib. num. 25 ad 25.*

Non licet episcopo auctoritate ordinaria sibi assumere examinadores non synodales, qui suppleant etiam in casu non existentium examinadorum synodalem numero sufficientium ad concursus faciendos, nec potest in locum demortuorum alios subrogare usque ad novam synodum, *ib. num. 26 et 27.*

Provisi tamen de parochialibus, non servata forma concilii, ex eo quod ob varias difficultates non potuissent agi synodus, nec deputari examinadores synodales, non sunt removendi, *ib. num. 28.*

Beneficia curata debent conferri per viam concursus, etiamsi cura ecclesiæ, vel episcopo incumbere dicatur, et etiamsi sint juspatronatus ecclesiastici, ac ad concursum admitti debent tam nominati a patronis, quam alii, *ib. num. 29 ad 31.*

Dispositio concilii Tridentini de habendo concursu procedit, nedum in rectoris de juspatronatus ecclesiastico, verum etiam in vicariis perpetuis, quando in vicarium est translata totalis cura; secus vero si solum exercitium; et hæc enucleantur, *ib. sub num. 32 ad 34.*

Etiam beneficium parochiale juspatronatus laicalis conferitur per concursum inter plures præsen-

tatos, si ipsi habeant æquales voces, imo et parochialia juspatronatus laicorum ad episcopum devoluta, ut etiam theologalis et pœnitentiaria, *ib. num. 55 ad 57.*

Sine concursu conferuntur vicariæ perpetuæ parochialium unitarum, seu incorporatarum aliis ecclesiis, monasteriis, beneficiis, collegiis, vel locis piis, in quibus non proprie parochus, sed vicarius ponendus est, et alia plura, quæ recensentur, itidem absque concursu conferuntur, *ib. num. 58 ad 54.*

Beneficia quæcunque ecclesiastica conferri solum possunt ab inferioribus papa, quando sunt vere vacantia; et si conferantur vel promittantur ante vacationem etiam a patronis, eorum collatio seu promissio est nulla, ac scienter obtinens deponendus est, *ib. num. 55 et 56.*

Licet beneficia solum, quando sunt vacantia, possint conferri ab inferioribus papa, is tamen ratione suæ plenariæ potestatis potest jus tribuere etiam in beneficiis vacaturis, coadjutoriis, et etiam simplicibus expectativis; hæcque absque speciali et expressa derogatione concilii Tridentini, *ib. num. 57 ad 60.*

Beneficia omnia vacantia etiam in quibuslibet cathedralibus, et aliis ecclesiis ab episcopo, ad quem collatio spectat, sunt conferenda intra sex menses, quibus elapsis, de episcopo ad capitulum, et e converso, et demum ad proximum superiorem collatio devolvitur, *ib. num. 61.*

Sic etiam parochialium provisio intra sex menses facienda est, quando earum collatio ad illum spectat, intra quatuor vero, quando ad papam, ac menses currere incipiunt a die scientiæ vacationis, *ib. num. 62 ad 65.*

Præfata vacationis notitia præsumenda est in ordinario, ita ut menses incipiant currere ab eo tempore, quo scire potuit, vel debuit, et computari debent juxta Kalendarium, secundum quod occurrunt, et jacent per totum circulum anni, *ib. num. 66 ad 68.*

Præsentatio ad beneficium juspatronatus laicorum fieri debet intra quatuor menses, quo elapso patroni auctoritas expirat, *ib. num. 69 et 70.*

Non præjudicat tamen dictum quadrimestre pupillo, quin eidem ob non petitam in tempore dispensationem competat restitutio in integrum, *ib. num. 71.*

Patronus ecclesiasticus de jure habet semestre ad præsentandum, ut etiam locus pius; si tamen prima die v. g. semestris aliquem præsentet, non potest deinde semestri adhuc durante alium præsentare, et eo minus post, *ib. num. 72 ad 75.*

Si agatur de juspatronatus misto laicorum et ecclesiasticorum, tunc præsentatio fieri potest ab omnibus patronis intra semestre, et ita, quod patroni uti laici intra quadrimestre ante episcopi institutionem possint variare, *ib. num. 76 ad 81.*

Tempus ad præsentandum non currit patronis, nisi a die scientiæ vacationis, *ib. num. 82 ad 85.*

Si intra tempus sex, vel quatuor respective mensium beneficia non conferantur, vel præsententur, collatio devolvitur gradatim ad superiorem, et dantur sex menses ad conferendum a tempore scientiæ, *ib. num. 86 ad 88.*

Metropolitanus conferre non potest jure devoluto, nisi omnes inferiores collatores ultra sex menses neglexerint; papa autem, lapsa primo semestri, *ib. num. 89 et 90.*

Si papa beneficia vacantia in curia non conferat infra mensem a die vacationis, illi, ad quos collatio pertinebat, poterunt illa conferre, ac si nulla nunquam reservatio ea exstisset, in cæteris autem nullum est papæ præfinitum tempus, *ib. num. 91 et 92.*

In exemptis immediate papæ subjectis, devolutio fit immediate ad papam, vel legatum de latere, *ib. num. 95.*